

RIVIERDUINEN BUITENGEWOON.

Oost Vl. Uitbergen:Kalkense Meersen.

Door Michel Van Malderen Provinciebaan 137. 9270 Laarne Kalken. Tel: 09/3663926.

Puur zand! Deze opduiking in het landschap is een gevolg van zanden die pakweg 8000 jaar geleden uit de droge Scheldebedding opstoven en hier terechtkwamen.

Zo'n zandige rivierduinen - stel je er niet te veel van voor, een hoogte verschil van 5 à 6 meter vormt in dit eindeloos vlakke landschap al snel een heuse heuvel. Omdat ze hoger liggen dan het omliggende landschap, blijven ze bij overstromingen echter droog, en daarom zijn de meeste rivierduinen inmiddels al lang bebouwd.

De stuifduinen van de Kalkense Meersen UTM ES65 zijn daarop een gelukkige uitzondering.

Op zaterdag 15 mei 1999, hebben we op een entomologische uitstap met leden van **Atalanta Gent** en **K.A.V.E. Antwerpen**, een bezoekje gebracht aan dit gebied. Na het doorkruisen van enkele drassige hooilanden stonden we plots oog in oog met deze zandige bult. De verbazing van sommige wandelaars was groot, en dit door de zeer aparte aanblik van de flora die in fel contrast staat met de wijde omgeving. Tijdens het korte oponthoud, om het verzamelen van insecten toe te laten, mogen we toch wel enkele goede waarnemingen melden.

Ordo : *Coleoptera*. (kevers)

Familia : *Tenebrionidae*. (zwartlijven)

Melanimon tibialis.(Fabricius 1781)

Habitat: In de zandstreken komt de soort algemeen voor (zeeduinen) ook hier en daar in de heidegebieden. In de maand mei was de aanwezigheid van dit kevertje op het duin massaal.

Crypticus quisquilius. (Linné 1761)

Habitat: Zowel de kevers als de larven leven op droge, zandige plaatsen onder stenen en planten. Algemeen vooral in het voorjaar in duinen en zandige heidestreken.

Scaphidema metallicum. (Fabricius 1792)

Habitat: De larven leven in boomzwammen, terwijl de kever op verschimmelde en vermolmde loofbomen kan worden gevonden. De soort wordt als zeldzaam beschreven, toch is dit in UTM hok ES65 een regelmatige verschijning.

Ordo : *Heteroptera*. (Wantsen)

Spathocera dalmani. (Schilling)

Habitat: Droge warme zanderige braakliggende grond met schaarse begroeiing. Voedselplant: *Rumex acetosella* Linn., (Schapenzurig) Ze vliegen zelden op. Men kan ze vinden in juni - juli. De eieren worden gelegd alleen op de stengel van de voedselplant, het duurt 3 à 4 weken tot ze zijn ontplooid. De jonge nimfen leven zo 7 à 8 weken op de stengel voor ze volledig zijn ontwikkeld. De adulten voeden zich met zaden, soms komt er een tweede generatie voor. De wantsen verzamelen zich voor een winterslaap in afval van pijnen of in een bosje droog gras. Er werd een melding gemaakt van een **Tachinid** - sluipvlieg die er op parasiteert. De determinatie van de wants is gedaan door Viskens Gaby en blijkt een zeer goede waarneming te zijn.

In de loop van het jaar 1997 is de omgeving ook een vliegen inventarisatie gemaakt. Door het **K.B.I.N. Brussel** (P. Grootaert) is een mij een lijst van de verzamelde **Empididae** (dansvliegen) bezorgd hierop staan 21 soorten waaronder 6 als zeldzaam. Opvallend is dat van deze 6 er 2 als kustsoort beschreven staan.

Ordo : *Diptera*.

Familia : *Empididae*. (dansvliegen)

Crossopalpus flexuosus.

Habitat: kust.

Crossopalpus setiger

Habitat: kust,duinpannen.

Als opmerking bij **setiger** vermeldt men dat deze via de Scheldeoevers het binnenland is binnen getrokken. De afstand van het duin tot de Schelde schat ik op circa 300m.

Nu stel ik mij de vraag ??????, de twee zwartlijven *Melanimon tibialis* en *Crypticus quisquilius* ,zijn dit soorten die ook via de Scheldeoevers immigreren of speelt het habitat rivierduin hier de grootste rol, misschien is het de samenloop van omstandigheden Schelde / rivierduin die deze populaties in stand houden.

Rivierduinen buitengewoon de titel van dit artikel lijkt mij niets overdreven, na deze voor het binnenland toch wel goede waarnemingen.

Bij een grondiger inventarisatie ben ik er zeker van dat het duin nog vele verrassingen herbergt

Literatuur

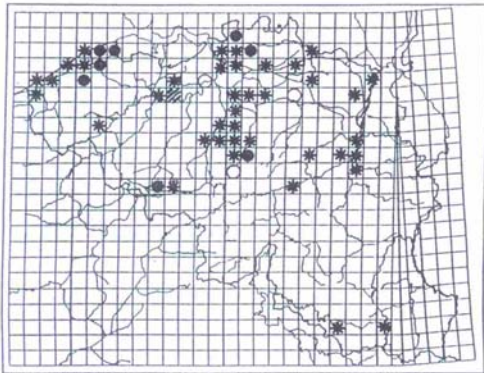
Marie Bénédicte Libbrecht .**Catalogue des Tenebrionidae (Coleoptera) de Belgique.** Bruxelles 1988.

Natuurreservaten. november 1997 , 19 jaargang .nr. 5, Brussel.

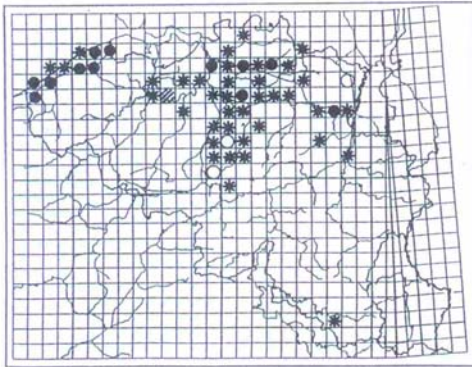
K W. Harde / F. Severa. **Thieme's kevergids** Thieme- Zutphen 1982.

Dr. P. M. Keer. **Calwer keverboek** W. J. Thieme & Cie 1933.

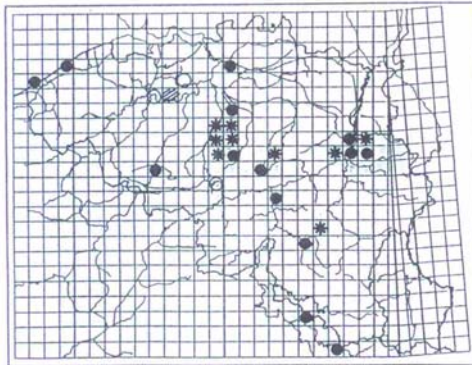
Freude, H., K.W. Harde en G. Lohse. **Die Käfer Mitteleuropas** .
 Kuhnt P. **Illustrierte Bestimmungstabellen der Käfer Deutschlands**, 1913.
 Southwood T.R.E. ,1958. **Land and waterbugs of the British Isles** .

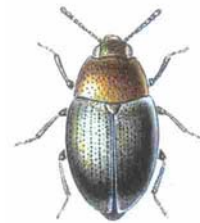
Melanimon tibialis (Fabricius, 1781)

Crypticus quisquilius (Linné, 1761)

Scaphidema metallicum (Fabricius, 1792)

- Gegevens gecontroleerd waarnemingen vanaf 1950.
- ✱ Gegevens gecontroleerd waarnemingen voor 1950.

- Gegevens niet gecontroleerd literatuurgegevens of mededelingen.
- ▨ U.T.M. hok ES65 nieuwe vindplaats.